

1652

X.

Nådh och Fredh aff Gudhi genem
JESVM altjdh tilföremne.

Reverendi Domini Præpositi
& Pastores vthi Åbo Stift/ Fratres dilecti
& amici honorandi:

Edher tilskickes här medh een Co,
pia medh selsva Originaler lycka lydande/ aff H.
R. M:s Drottning; CHRISTINÆ Sveriges
Göthes och Wändes Drottning; Storfur-
stinnas til Finland/ Hertiginnas vthi Estland/
Carelen/ Brehmen/ Berden/ Stetin-Pomern/
Cassuben och Wänden/ Furstinnas til Rügen/
Frws öfwer Ingermanneland och Wismar/ &c.
alles Wår Nådighe Drottningz Fullmacht och
Confirmation effter Edher begåran på Biskops-
ambete i Åbo. Samma Fullmacht begåre Vi
för skälige Ordsaker skull/ måtte på nästkomande
Nyårsdag uti Församblingarna uppläsin warda.
Ahörarna förmanas til Gudeligt och Christeligt
Lefwerne/ och med det gambla åhrsens affgående,
Att The affstå med the gambla Synder och Ogd-
achtige Lefwerne/wände igen med Alfgudadhytan

A

och

erhall Wjdhstevelse/ sökia til GVDH om hielp och
Byständ i all Meotgång then som hafwer jagdt:
Ekalla Migh i nödennes tjdh/ så wil
jag hielpa tig/ och tu skalt prysa mig.
Så och gifwa Honem effter vndfången hielp och
vndsfärring/ läff/ prys/ dhra och berommelse/ och
icke tilstrifwa GVDH hielp Diesvulen/ eller någon
Mennistia/ eller något annat Creatur.

Så lärer och thet Första Budet/ huru Menni-
stian skal inwertes i Hiertat hålla sighemoet GVDH in Skil-
pare/ thet är/ hwadH Hon all tjdh och stund skal hålla oss Hos-
nom/ och achto honom före/ nämligh/ at hon skal hafwa all sin
Tröst och förhopning til Honom/ som till sin gode Vän/ och
ärlighe Fadher/ förmodandes sigh alt gott oss honom/ för-
lura sigh uppå honom/ hafwa all sin ligh/ tilslacht och froo til
honom/ befruchtandes at förtöra honom/ som itt gott Barn
fruchtar sin egen Fadher/ och icke wil förtöra honom. Och
räcker thetta Budet/ (som och all annor GVDH budh) innerst
i Mennistiones Hierta/ i hvilket GVDH förbiunder/ at Hon
icke skal hafwa någhot ting annat/ thet hon förläter sigh på/
och sätter sin Tröst til/ vthan til Honom allena/ han är then som
wil vara Mennistione för een GVDH/ göra henne gott/ och
bestärma henne frå thet som onde är. Och förtryter at hon
sätter sin ligh til någhot Ting i himmelen eller på Jordenne/
annat än til honom allena/ ty sadhe han: Tu skalt icke hafwa
främmande Gudar/ (som han ville säya) Jagh är ein GVDH
hat Tigh in til Migh/ och bliss ther midh/ faller tu til någhot
annat tigh/ och förläter tigh ther uppå/ ta hafwer tu tigh
ther för een GVDH/ som tigh skal göra gott och bestärma tigh/
thee

Thet är till hopp/ annars förläcer tu tigh ther lefe uppå/ men
ther är tigh een främmande Gudh. Tu förbinder Jagh Tigh
at tu icke sådanna hafwa skal/ vthan blifff medh Migh allena/
Jagh är Barmhertigh noogh/ til at göra tigh gärt/ och måchs
tigh noogh til at beskärna Tigh. Dih wärder thetta böhets
räsligha hållit/ när man hafwer ena rätta Troo til Gud/ ålster
och fruchtar Honom aff hiertat/ och hafwer altsjoh hopp til
honom/ och i alla sna gärningar/ förtrostar sikh på honom/
och i medhgång/ och i moorgång håller sikh in til honom/ och
beslutes i thetta Budhet all the Stycker i then Helga Skrifft/
som lydh: om Trona och Hoppet/ och om then Fruchtan och
Kärleek man skal hafwa till G Vdh. Dih medh chesse effter-
streffne Stycker wärder thetta Första Budet brutit/ som är.

När man brukar Truldom/ Swartkonst/ och
gör effter thet bortkommit år/ och annat sådant. När man
troor på Signilse/ och hwadö annat sådant finnas kan.
När man laghar sit Arbete effter Försjedaghar/ Affnar och
spådom. När man låter lefvia Sigh/sin Barn/sin Bos-
skaop/ at Wargar och annat ondt skal icke skada them. När man
brukar Förmanelse och någhot besynnerlighet ord/ och
åthäfwor til at döfwa Svård/ Knisss/ och ann. ut sådane medh.
När man tilräknar Diefwulen och onda Menniskior/ til then
Dlycka och moorgång honom wederfaars/ och icke troor at
G Vdh sänder honom så wålmoorgång som medgång. Så-
dant alt räknas i Gud; Ord för int Affguderij/ och mängestå-
des, förbiudes/ o h the som här medh sikh inläata/ warda medh
straff aff G Vdh Allmæchtigh hootade. Exod: 20, §. 4. 5.
& 34. §. 17. Levit: 19. §. 4. & 26. §. 14. Deut: 4. §. 16.
& 5. §. 7. 8. & 17. §. 2. 3. 4. 6. Isa: 2. §. 8. 9. & 40. §. 18.
& 44. 9. 10. & 45. 16 & 46. 1. Jer: 10. 4. 5. 12. 15. & 51. 17. 18.
47. Heb: 14. 3. 4. & 18. 12. 15. Hol: 8. 4. 5. & 13. 2. 3. Hab: 3.
18. 19. Act: 15. 28. 29. 1. Cor: 10. 7. 14. 1. Joh: 5. §. 21.

Reverendi Domini fratres water selfwe Wår
allernådigeste Dråtning/ hulle/ trogne/ lydige och
hörsamme/ der igenom lindrandes och drågeligh
görandes H. R. M:s svåra last och bördas häste
med närvärandes/ och såsom synes/ tilstundande
särlige tyddher/ häller Edra Å: hörare flätigde
före/ at the låta sigh Wår Nådigeste Dråtningz
Ordningar och bestälningar vthi Landz- och Kyr-
kess regering väl behagha/ therom väl tänckia och
icke annorledes än thet sigh i samling haſwer at H.
R. M: inhet annat föler/ besäller och påbinder
än thes som eenkannerligen til Gudz nampns pris
och dhra/ och Fäderneslandzens välstånd länder.
Och at the icke låta sigh aff någhon illvilljande til
någhon annan meeningh förföra.

Til sådana förmaningar obligeras Off Wår
Christelige Kyrk. Ordning p. 4, med thesse orden:
Så skola och Predikarenar offsta förmana Folket/
at The betänkia/ hwad hwar i sin stadh är androm
skyldigh/ emidan wijs här leſwe på Jordemne/ hu-
ru Undersåterna sigh hålla skola emot Öſver-
heetenne/ och twärt om/ Öſverheeten emot Unde-
rsåterna/ Lärcarenar emot Lärungarna/ eller
meenighé Man/ och Sæenighé Man emot them
som lära/ Föräldrarna emot Barnen/ och Bar-
nen emot Föräldrarna/ Drevbunden emot sitt
Vens

Tjenstafolke/ och Tjenstafolkes emot Hensbon-
dun &c. Säsom Vi märkia aff Apostlarnas
Prisweller/ at the lyteigha giore haswa/ th ester
thet alle/ sinneigha i thenna vtersta onda tiden-
nom finnas fast tröghe/ och owillighe och försum-
melighe vthi theros Kall och skyldighe tienst/ är
sädanna Förmäningar theste mehr aff nedenne.

Mådhon och vår H E R R E Elallar Predi-
kanterna Jordennes Salt/ och hootas at thet skal
warda bortklassat/ om thet miste sin fälto/ stola
the icke håller försumma sigh/ eller vara förblödi-
ghe til at strassa hwad h strass är wärdt. Och syn-
nerigha the groswa Laster/ som nu så gott som all-
meent haswa fått öfverhanden i Werldenne/
n imbligha/ Hoor/ Mord/ Driftenkap/ dobbel/
Edder och bandstaap/ Girugheet/ slård och falst-
heet/ Maantroo/ Wydslepelse. &c.

Doch skal man tagha sigh til wahra/ at han så
flärran icke låter bemärkia sigh med h någho hemli-
gitt haat til någon. Icke skal håller Predikaren
aff Predikestolen nämna någhen Person vidh
nampu annars än ther han någhen i Vand eller
til Bättring lyma möste. Thersere skal han och
icke heller smadeligha tala em néghon främmande
Nation eller Landare/ th släkt är hvarken Christie-
lightit eller til någhou förbättring.

Men emoot beryckfat eller närvärandes
Riddarey och Förgiftigh Lårdom/ skal een rätsin-
nigh Predikare tyde och offra/ doch medh förrusse
och besleedh tala/ bådhe förhensluld/ at the som
ther medh kunne vara bedragne/ måghe genom si-
dana Predikarens flyt/ warda igentallade ifrån
willfahrelsen/ så och/ at The som ännu åro obe-
dragne/ skola lära tagha sig till mahra.

Sådant willen J Domini fratrex tā eenfan-
nerlighen och synnerlighen Edhra Ahörare för-
hålla när Vthlaghor/ Skriffningar och annor be-
syrar påbiudes. Reverendi Domini Präpositi,
wille J theras ämbete/ hoos theras Brödher i
Contracterna alla Ordningar förekomma och
afslappa. Och der J siefwe icke förmå at vth-
räta sådant; så in Consistorio skrifte lighen
andragha medh alla circumstantiers förtelnde.

Skola och vara förtänkte alle Präpositi när
the theras districters Visitation lychtat hafwa
hwart åhr om Philippi Jacobi hyc Acta visitati-
onis förlieka/ och itt Exemplar der aff behålla
vidh Prostekyrkian/ och der vthi Sakerstighen
förwarat vthi een inbunden Boot/ hvilken Suc-
cessori lefwereras skal.

Så är och Wår wänlghe begåran/ at alla
ofersergde Präster/ medh thet snaraste sig hyc til
Consistorium förségha.

Så

Så och alla Präceptores hoos Adel och O-
adel sifh här inställa ifrån Nyhöret/ och så länge
ålesöhret står/ at tagha information huru the
wydare sifh skole förhålla. Hwadö mehra
kan vara at påminna spares til näste Synodum,
hwilken anstalt wärder (wil GBdh) den 16. och
17. Junij, Anno 1653. Besalle Edher här
medh Reverendi Domini fratres GBdh Alz-
mechtigh/ medh alt det Edher kärt år/ och önskane-
des Edher/ och alle Edre Församlingar iit gode
rooligt/och fredhsampt Nytt åhr: Uff Åbo den
1. Decembris, Anno 1652.

Edher til all Broderligh wänlighect
altsjdh benäghne/

ÆSCHILLUS PETRÆUS
E. A.

Georgius Alanus, Nicolaus Nykopensis,
S. S. Th. P. P. S. S. Th. P. P.

Martinus Stodius, Simon Kexlerus,
Lingv. P. P. Math. P. P.

Samuel G. Hartmann/ Abraham Thauvonius
Eloq: & Poës. P. P. Phys: & Botan. P. P..

Iohannes Pratanus, Andreas Nykopensis,
Log. P. P. Sch. Cath. Rector.

